

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Rok szkolny 2018/19

ZAJĘCIA EDUKACYJNE: Język polski klasy 4-8

NAUCZYCIELE PROWADZĄCY: Monika Rzeszótko, Monika Bitner

I. Informacje ogólne

1. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia, tj. poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania.
2. Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. Dostosowanie wymagań określone jest w Indywidualnych Programach Edukacyjno-Terapeutycznych lub w arkuszach dostosowania wymagań edukacyjnych przygotowanych na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.
3. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie mu informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
4. Oceny bieżące ustala się w stopniach według następującej skali:
 - 1) stopień celujący (cel) – 6 – uczeń posiadał wiedzę i umiejętności wykraczające poza program, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami,
 - 2) stopień bardzo dobry (bdb) – 5 – uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem,
 - 3) stopień dobry (db) – 4 – uczeń stosuje poprawnie wiadomości, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania,
 - 4) stopień dostateczny (dst) – 3 – uczeń opanował minimum programowe,
 - 5) stopień dopuszczający (dop) – 2 – uczeń ma braki w opanowaniu minimum, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w czasie dalszej nauki,
 - 6) stopień niedostateczny (ndst) – 1 – uczeń nie opanował minimum wiadomości i umiejętności i braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy, uczeń nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności.
5. W trakcie oceniania bieżącego przy stopniach dopuszcza się dopisywanie znaków: „+”, „-”, „=”.
6. W ocenianiu bieżącym dopuszcza się stosowanie znaków i skrótów:
 - 1) „zw” – zwolniony z danej aktywności,
 - 2) „us” – usprawiedliwiony,
 - 3) „np” – nieprzygotowany,
 - 4) „nb” – nieobecny,
 - 5) „+” – dodatkowa aktywność,
 - 6) „-” – brak (np. zeszytu, podręcznika, zadania, stroju gimnastycznego itp.).

7. Dopuszczane formy oceniania wiedzy i umiejętności uczniów to:
- 1) sprawdziany, wypracowania klasowe,
 - 2) kartkówki,
 - 3) testy,
 - 4) dyktanda,
 - 5) zadania domowe,
 - 6) odpowiedzi ustne (z 3 ostatnich tematów),
 - 7) recytacja,
 - 8) aktywność na lekcji oceniana jest za pomocą „+” i „-”, które przeliczane są na oceny wg następujących zasad: pięć „+” = bardzo dobry, pięć „-”, = niedostateczny,
 - 9) ćwiczenia realizowane podczas lekcji,
 - 10) czytanie (w klasach 4-6),
 - 11) zeszyt przedmiotowy (wg uznania nauczyciela),
 - 12) wykonywanie dodatkowych zadań,
 - 13) udział w konkursach przedmiotowych.
8. Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną z prac pisemnych, o których mowa w ust. 7 pkt 1 i 3 pisemnie w terminie **14 dni** od dnia wpisania oceny do dziennika. Poprawa oceny niedostatecznej z zadania domowego możliwa jest do 1 tygodnia od dnia wpisania oceny do dziennika. W pozostałych sytuacjach decyzję o możliwości poprawy oceny podejmuje nauczyciel.
9. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnienia zaległości w zakresie notatek i zadań domowych (do tygodnia w przypadku nieobecności dłuższej niż tydzień, do 2 dni w przypadku nieobecności krótszej).
10. Uczeń, który nie pisał sprawdzianu, testu, dyktanda lub zadania klasowego ma obowiązek napisać je do 2 tygodni, w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną. W przypadku kartkówek o formie zaliczenia materiału decyduje nauczyciel.
11. Uczeń ma obowiązek czytania lektur szkolnych.
12. Uczeń 2 razy w półroczu na początku lekcji może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć (zapis: np.), 3 razy w półroczu brak zadania domowego (które musi przedstawić do oceny na następnej lekcji), brak ćwiczeń (zapis: -).

II. Warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych

Na wniosek ucznia lub jego opiekunów prawnych, przed konferencją klasyfikacyjną, uczeń może poprawić proponowaną przez nauczyciela ocenę klasyfikacyjną. Termin sprawdzianu i jego zakres ustala nauczyciel w porozumieniu z zainteresowanym uczniem (i w razie potrzeby z jego opiekunami prawnymi). Uczeń zobowiązany jest poprawić te prace pisemne, z których otrzymał ocenę niższą niż oczekiwana przez niego ocena klasyfikacyjna.

III. Sposób oceniania prac pisemnych

Prace pisemne: sprawdziany, testy, wypracowania klasowe, dłuższe formy wypowiedzi - oceniane są według skali procentowej:

OCENA	PROGI PROCENTOWE
celujący	99-100
celujący -	98
bardzo dobry +	97
bardzo dobry	89-96
bardzo dobry -	88
dobry +	85-87
dobry	75-84
dobry -	74
dostateczny +	65-73
dostateczny	50-64
dostateczny -	49
dopuszczający +	43-48
dopuszczający	34-42
dopuszczający -	33
niedostateczny +	32
niedostateczny	0-31

Pozostałe prace pisemne, w tym kartkówki i krótkie wypowiedzi pisemne – oceniane są wg poniższej skali procentowej:

OCENA	PROGI PROCENTOWE
bardzo dobry	90-100
dobry +	85-89
dobry	75-84
dostateczny +	65-74
dostateczny	50-64
dopuszczający +	43-49
dopuszczający	33-42
niedostateczny	0-32

Zasady oceny dyktand

W dyktandach bierze się pod uwagę 3 rodzaje błędów:

- błędy 1. stopnia: pisownia *rz, ź, u, ó, ch, h*, użycie wielkich liter, *nie* z czasownikami,
- błędy 2. stopnia: *nie* z różnymi częściami mowy (oprócz czasowników), łączna i rozdzielna pisownia wyrazów, zamiana liter w pisowni głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, pisownia samogłosek nosowych oraz końcówek: *-om, -em, -on, -en*, przy czym 2 bł. 2. st. traktowane są jak 1 bł. 1. st.,
- błędy 3. stopnia: błędy literowe, fonetyczne i interpunkcyjne, przy czym 3 bł. 3. st. traktowane są jak 1 bł. 1. st.,

Dyktanda oceniane są wg następujących zasad:

Praca bezbłędna lub 1 błąd 3. st.	celujący
1 błąd 1 stopnia	bardzo dobry
2 błędy 1 stopnia	dobry
3 błędy 1 stopnia	dostateczny
5 błędów 1 stopnia	dopuszczający
6 błędów 1 stopnia	niedostateczny

Kryteria oceny recytacji:

Lp.	Kryterium	Liczba punktów
1.	Znajomość tekstu	2
2.	Dykcja, tempo mówienia	1
3.	Interpretacja utworu	2

4.	Ogólny wyraz artystyczny	1
----	--------------------------	---

Zasady przeliczania punktów na oceny: 6p. – cel., 5p. – bdb., 4p. – db., 3p. – dost., 2p. – dop., 0-1p. – ndst.

Kryteria oceny czytania głośnego:

Lp.	Kryterium	Liczba punktów
1.	Płynność czytania	0-2
2.	Właściwe tempo czytania	0-1
3.	Wyraźne czytanie	0-1
4.	Wyraziste, interpretacyjne czytanie	0-2

Zasady przeliczania punktów na oceny: 6p. – cel., 5p. – bdb., 4p. – db., 3p. – dost., 2p. – dop., 0-1p. – ndst.

Ogólne kryteria oceny dłuższych form wypowiedzi, np. opowiadanie, baśń, list, opis i charakterystyka postaci, rozprawka, wywiad, pamiętnik:

Lp.	Opis kryterium	Liczba punktów
1.	Treść, realizacja tematu,	0-1
2.	Elementy obowiązujące w danej formie wypowiedzi (každorazowo ustalane przez nauczyciela)	0-6
3.	Kompozycja (trójdzielna budowa z zachowaniem odpowiednich proporcji, podział na akapity),	0-1

4.	Spójność i logiczność wypowiedzi	0-1
5.	Styl dostosowany do formy wypowiedzi	0-1
6.	Poprawność językowa (0-1 bł. – 3p., 2-3 bł. – 2p. 4-5 bł. – 1p. , 6 i więcej bł. – 0p.)	0-3
7.	Poprawność ortograficzna (0-1 bł. – 2p. 2-3 bł. – 1p., 4 bł. I więcej – 0p.)	0-2
8.	Poprawność interpunkcyjna (0-3 bł. – 1p., 4 bł. I więcej – 0p.)	0-1
9.	Dodatkowe walory wypowiedzi (punkty dodatkowe)	(0-2)

Ogólne kryteria oceny krótkich form wypowiedzi, np. ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, dedykacja, dialog, opis, plan ramowy, zawiadomienie, itp.

Lp.	Kryterium	Liczba punktów
1.	Zgodność z tematem	0-1
2.	Zawartość elementów charakterystycznych dla danej formy wypowiedzi	0-3
3.	Poprawność językowa (do 2 błędów)	0-1
4.	Poprawność ortograficzna (do 2 błędów)	0-1
5.	Poprawność interpunkcyjna (do 2 błędów)	0-1

Nauczyciel, zadając pracę pisemną, informuje uczniów o szczegółowych kryteriach jej oceny.

Za pracę nieczytelną oraz pracę niesamodzielnie napisaną uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

IV. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych ocen z zajęć edukacyjnych

KLASA 4

CELUJĄCY	BARDZO DOBRY	DOBRY	DOSTATECZNY	DOPUSZCZAJĄCY	NIEDOSTATECZNY
Kształcenie literackie i kulturowe:					
<p>Uczeń, opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. IV (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> -samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności z zakresu analizy i interpretacji tekstów, -czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej, -twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> -czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi je analizować i interpretować, - rozpoznaje wartości i ocenia postawy prezentowane w utworze literackim, - rozumie pojęcia: wydarzenia i postaci zmyślone a prawdziwe, bohater literacki, świat przedstawiony, wydarzenia realistyczne i fantastyczne, autor, narrator, czytelnik, -zna cechy gatunkowe baśni i legendy, -ma bogaty zasób słownictwa, -analizuje utwór poetycki, wskazuje na epitety, porównania, uosobienia, ożywienia, zdrobnienia i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowego przestankowania, -rozpoznaje czytany utwór jako baśń, -potrafi nazywać niektóre stany psychiczne bohaterów i ich przejawy, -posiada duży zasób słownictwa, -zna niektóre cechy gatunkowe baśni i komiksu, -wskazuje w wierszu osobę mówiącą, epitet i porównanie, -wyodrębnia rymy, wersy, zwrotki, -jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne, -poprawnie wypowiada 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje się znajomością treści lektur, -określa tematykę utworu, -potrafi wskazać główne cechy komiksu, baśni, -wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych, -wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio, -dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie), -umie wymienić elementy świata przedstawionego, posiada ograniczony zasób słownictwa, -wskazuje epitety, porównania, wersy, zwrotki, rymy. -odróżnia postacie, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -opanował technikę cichego i głośnego czytania, która pozwala na zrozumienie tekstu, -wykazuje się ogólną znajomością treści lektur, -rozpoznaje komiks, baśń, -podejmuje próby uczestniczenia w dyskusji, -posiada niewielki zasób słownictwa, -odróżnia prozę od wiersza, -przy pomocy nauczyciela analizuje i interpretuje utwory literackie, -wygłasza z pamięci fragment tekstu, - wie, co to jest teatr. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -nie opanował techniki głośnego i cichego czytania, -jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym, -nie czyta lektur, - nie zna podstawowych pojęć literackich (bohater, autor, wers, zwrotka), - próby przedstawienia treści tekstu są sprzeczne z treścią faktyczną, -nie wygłasza tekstów z pamięci.

<p>-proponuje pomysły rozwiązania podczas omawiania zagadnień literackich i kulturowych, -jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, -wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe, -nie powiela cudzych pomysłów i poglądów, -postępuje się bogatym i różnorodnym słownictwem, -w swoich wypowiedziach odwołuje się do poznanych wcześniej tekstów kultury, -wypowiada się całkowicie poprawnie pod względem stylistycznym i językowym, -wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym i z następstwem pauz, -współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera, -aktywnie uczestniczy</p>	<p>spieszczenia oraz zgrubienia, -posiada bogaty zasób słownictwa -potrafi wyodrębnić wersy, zwrotkę, refren, rymy, - zna definicję hymnu -określa temat utworu, osobę mówiącą i odbiorcę oraz nastrój w wierszu, -płynnie czyta nowy tekst, - zna słownictwo: adaptacja i ekranizacja, - zna historię i cechy komiksu. - zna słownictwo związane z teatrem oraz rodzaje lalek teatralnych, - wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją.</p>	<p>się na temat bohaterów, określając problematykę utworów. -wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, - zna słownictwo związane z teatrem.</p>	<p>wydarzenia i przedmioty realistyczne od fantastycznych, - wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem i niewielkimi pomyłkami. - zna podstawowe słownictwo związane z teatrem.</p>		
--	--	---	---	--	--

<p>w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych, -bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach literackich i teatralnych w szkole i poza szkołą, -aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły.</p>					
--	--	--	--	--	--

Kształcenie językowe

<p>Uczeń, opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. IV (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym: -samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności (odmiana nietypowych rzeczowników, czasowników, podział na sylaby, rozróżnianie głosek miękkich), - pisze bezbłędnie dyktanda o podwyższonym stopniu trudności, -znajduje funkcjonalne zastosowanie swojej</p>	<p>Uczeń: -rozdziela biegle poznane w klasie IV części mowy: czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki, - odmienia bezbłędnie czasowniki przez osoby, liczby, czasy i rodzaje, - prawidłowo odmienia rzeczowniki przez przypadki, -samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym; zna zasady ortograficzne (pisownia rz,ż,ó,u,ch, h, wielka litera) i podstawowe zasady interpunkcyjne, wyjaśnia ich zastosowanie,</p>	<p>Uczeń: - rozdziela części mowy poznane w kl. IV: czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki, - odmienia poprawnie czasowniki przez osoby, liczby, czasy i rodzaje -odmienia rzeczowniki przez przypadki i liczby - dostrzega różnicę między osobową formą a nieosobową czasownika, -potrafi posługiwać się słownikiem ortograficznym; zna zasady ortograficzne (pisownia rz,ż,ó,u,ch, h, wielka litera) i podstawowe zasady interpunkcyjne, -umie wskazać</p>	<p>Uczeń -prawidłowo nazywa poznane części mowy: czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki, - odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy i rodzaje -odmienia rzeczowniki przez przypadki, -odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy, rodzaje (rzadko popełnia błędy), -rozpoznaje rzeczownik w funkcji podmiotu i czasownik w roli orzeczenia, -podane zdania dzieli na rozwinięte i nierozwinięte, -zna rodzaje zdań pojedynczych, -zna pojęcia osobowa</p>	<p>Uczeń: -przy pomocy nauczyciela rozdziela części mowy : czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki, - z błędami odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy i rodzaje, -odmienia rzeczowniki przez przypadki z pomocą nauczyciela, - z pomocą nauczyciela wskazuje podmiot i orzeczenie, -wyróżnia głoski, litery, sylaby, - układa zdanie nierozwinięte, -zna wybiórczo podstawowe zasady ortograficzne (pisownia rz,ż,ó,u,ch,h, wielka</p>	<p>Uczeń -przy pomocy nauczyciela nie rozdziela następujących części mowy : czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki, - z wieloma błędami odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy i rodzaje, - nie odmienia rzeczowników przez przypadki nawet z pomocą nauczyciela, - nie wskazuje podmiotu i orzeczenia, -myli głoski, litery, sylaby, - niepoprawnie układa zdanie nierozwinięte, -nie zna podstawowych zasad ortograficznych, - nie rozpoznaje</p>
---	--	---	---	---	--

<p>wiedzy językowej w tworzeniu wypowiedzi pisemnych i ustnych,</p> <p>- bezbłędnie interpretuje schemat komunikacyjny.</p>	<p>-wskazuje rzeczownik w funkcji podmiotu i czasownik w roli orzeczenia, wskazując różnicę między osobową formą a nieosobową czasownika,</p> <p>- rozróżnia bezbłędnie rodzaje zdań pojedynczych,</p> <p>-poprawnie stosuje formy liczby, osoby, rodzaju, czasu,</p> <p>-odmienia rzeczowniki przez przypadki i liczby,</p> <p>-rozpoznaje przymiotniki i odmienia je,</p> <p>-odróżnia formę prostą i złożoną czasu przeszłego,</p> <p>-rozpoznaje zdanie rozwinięte i nierozwinięte,</p> <p>-odróżnia równoważnik zdania od zdania,</p> <p>-odróżnia głoskę od litery, spółgłoskę od samogłoski, określa głoski,</p> <p>-potrafi utworzyć synonimy, antonimy do podanych wyrazów,</p> <p>-zna elementy schematu komunikacyjnego: komunikat, nadawca,</p>	<p>w zdaniu podmiot i orzeczenie,</p> <p>-układa zdania rozwinięte, rozróżnia głoskę, literę, samogłoskę, spółgłoskę,</p> <p>-określa spółgłoski,</p> <p>-poprawnie dzieli wyrazy na sylaby,</p> <p>- zna pojęcia zdanie i równoważnik zdania,</p> <p>-rozróżnia rodzaje zdań pojedynczych,</p> <p>- wskazuje synonimy i antonimy,</p> <p>-zna pojęcia : nadawca i odbiorca komunikatu.</p>	<p>forma i nieosobowa forma czasownika,-</p> <p>- rozróżnia głoski, litery,</p> <p>-dzieli wyrazy na sylaby</p> <p>- zna pojęcie synonim,</p> <p>- zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia rz,ż,ó,u,ch, h, wielka litera) i interpunkcyjne.</p>	<p>litera),</p> <p>- rozpoznaje wyrazy bliskoznaczne.</p>	<p>wyrazy bliskoznacznych.</p>
---	---	---	---	---	--------------------------------

	odbiorca.				
Tworzenie wypowiedzi					
<p>Uczeń: - opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. IV (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym: -otrzymuje maksymalną liczbę punktów za prace pisemne, które wzbogaca o elementy dodatkowe, - pisze na wysokim poziomie prace nadobowiązkowe.</p>	<p>Uczeń: -radzi sobie z układaniem graficznym wypowiedzi pisemnej -stosuje akapity, -w wypowiedziach próbuje oceniać zachowania bohaterów literackich oraz formułuje ogólne wnioski o utworach, -ma bogaty zasób słownictwa, -jego wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym, językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym, -buduje przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne) zachowując ich zasady budowy: opowiadanie odtwórcze i twórcze, w tym opowiadanie z dialogiem, ramowy i szczegółowy plan</p>	<p>Uczeń: -układa ramowy i szczegółowy plan wydarzeń -uczestniczy w rozmowie na zadany temat, -tworzy logiczną, pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi, -dokonuje selekcji informacji, -zna zasady budowania akapitów. -buduje przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne): opowiadanie odtwórcze i twórcze, w tym opowiadanie z dialogiem, ramowy plan wydarzeń do tekstu literackiego, baśń, list prywatny, sprawozdanie, opis</p>	<p>Uczeń: -w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii, -przy małej pomocy nauczyciela wypowiada się w formach pisemnych i ustnych, -układa ramowy plan wypowiedzi, -poprawnie zapisuje dialog, -zna zasady budowania akapitów, -tworzy logiczną wypowiedź na zadany temat, -buduje przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne) popełniając błędy konstrukcyjne i językowe: opowiadanie odtwórcze i twórcze, , ramowy plan wydarzeń do tekstu literackiego, baśń, list i prywatny,</p>	<p>Uczeń: -formułuje pytania do tekstu, -buduje krótkie, ale poprawne formy wypowiedzi, korzystając ze wskazówek nauczyciela, -błędy językowe, stylistyczne, logiczne, ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie. -buduje, korzystając z pomocy nauczyciela przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne) popełniając błędy konstrukcyjne i językowe: opowiadanie odtwórcze ramowy i plan wydarzeń do tekstu literackiego, list prywatny, opis postaci,</p>	<p>Uczeń: -nie formułuje logicznych pytań do tekstu, -nie potrafi budować formy wypowiedzi, korzystając ze wskazówek nauczyciela, -błędy językowe, stylistyczne, logiczne, ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych są bardzo liczne, -nie potrafi zachować formy przewidzianych programem wypowiedzi (ustnych i pisemnych): opowiadanie odtwórcze ramowy i plan wydarzeń do tekstu literackiego, list prywatny, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, notatka, kartkę z</p>

	wydarzeń do tekstu literackiego, baśń, list prywatny, sprawozdanie, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, budynku, ogłoszenie, zaproszenie, notatkę, kartkę z pozdrowieniami i życzeniami.	postaci, przedmiotu, krajobrazu, budynku, ogłoszenie, zaproszenie, notatkę, kartkę z pozdrowieniami i życzeniami.	sprawozdanie, opis przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, notatkę, kartkę z pozdrowieniami i życzeniami.	przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, notatkę, kartkę z pozdrowieniami i życzeniami.	pozdrowieniami i życzeniami.
--	--	---	--	---	------------------------------

Samokształcenie

Uczeń, opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. IV (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym: -twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, aktywnie poszukując nowych źródeł wiedzy.	Uczeń: -płynnie czyta nowy tekst, -systematycznie samodzielnie pogłębia wiedzę poprzez wykonywanie dodatkowych zadań, -korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości i selekcjonuje je, -zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, -korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego.	Uczeń: -korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, -korzysta z zasobów bibliotecznych, -doskonali ciche i głośne czytanie, -doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji.	Uczeń: -doskonali ciche i głośne czytanie, -w miarę swoich umiejętności korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, -rozwija nawyki systematycznego uczenia się.	Uczeń: -korzysta z podanych informacji, -pracuje nad systematycznym uczeniem się, -doskonali technikę czytania.	Uczeń: -nie korzysta z podanych informacji, -nie pracuje nad systematycznym uczeniem się, -nie doskonali techniki czytania, -nie dostrzega potrzeby doskonalenia swoich umiejętności.
--	--	--	---	--	---

KLASA 5

CELUJĄCY	BARDZO DOBRY	DOBRY	DOSTATECZNY	DOPUSZCZAJĄCY	NIEDOSTATECZNY
Kształcenie literackie i kulturowe					
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. V (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym: -twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, --uczestniczy w konkursach literackich, recytatorskich, teatralnych w szkole i poza szkołą, -wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe, -nie powiela cudzych pomysłów i poglądów, -posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem, -potrafi krytycznie ustosunkować się do literackiej, językowej i kulturalnej rzeczywistości, -wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zna cechy gatunkowe bajki, legendy, mitu, po wiesci i potrafi zaliczyć utwór do odpowiedniego gatunku, -bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala na swobodne analizowanie , ocenę postępowania i poglądów bohaterów, określanie wartości, -dostrzega temat utworu i potrafi go omówić, -analizuje utwór liryczny; wyszukuje w nim epitety, porównania, uosobienie,, wyrazy dźwiękonaśladowcze, - używa i wyjaśnia pojęcie podmiot liryczny, narracja 1- i 3-osobowa, punkt kulminacyjny, motto, morał, -wyszukuje i nazywa rymy; -dostrzega powtarzalność np. układu zwrotek, liczby sylab w wersie, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -nazywa cechy gatunkowe mitu, podania, bajki, powieści, przypowieści -w wypowiedziach próbuje ocenić i wartościować problemy, cechy bohaterów i ich czyny, -określa przeżycia i stany psychiczne bohaterów, -w utworze poetyckim wyróżnia środki stylistyczne: epitety, porównania, uosobienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze -wypowiedzi ustne i pisemne są z reguły poprawne, -posiada dostateczny zasób słownictwa, -czyta cicho pod kątem określonego problemu, -poprawnie redaguje dialog -używa prawidłowo pojęć: podmiot liryczny, narracja 1- i 3-osobowa, punkt kulminacyjny, morał, -wyszukuje i nazywa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zna pojęcia i podstawowe cechy mitu, podania, bajki, powieści, -opanował technikę czytania i doskonali ją pod względem dykcji i intonacji , -umie wymienić elementy świata przedstawionego i krótko je omówić, -odszukuje w tekście odpowiedzi na postawione pytania (proste), -odróżnia zdarzenia , postacie fantastyczne, mityczne od realistycznych, -zna pojęcia: bajka, mit, legenda, powieść i potrafi prawidłowo nazwać dane teksty literatury, -w utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania i przenieśnię, przy niewielkiej pomocy nauczyciela, -przy niewielkiej pomocy nauczyciela wypowiada się ustnie na dany 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -opanował technikę głośnego i cichego czytanie, co pozwala mu na rozumienie tekstu, -wyodrębnia elementy świata przedstawionego, -rozumie tekst literacki po cichym przeczytaniu, -łączy tytuł utworów z nazwiskami autorów, -zna pojęcia: bajka, mit, legenda, powieść, -zna pojęcia narrator i podmiot liryczny, -dostrzega rymy, -podejmuje próby redagowania dialogu, -względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o rozumieniu analizowanego tekstu zagadnienia, -w utworze lirycznym wskazuje niektóre epitety, porównania , - dostrzega niektóre frazeologizmy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -nie opanował podstawowych wiadomości z literatury, -nie opanował elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie V, -nie opanował techniki głośnego i cichego czytanie ze zrozumieniem tekstu, -nie wyodrębnia elementów świata przedstawionego, -nie łączy tytułów utworów z nazwiskami autorów, -nie zna pojęć: bajka, mit, legenda, powieść, -nie rozróżnia pojęć narrator i podmiot liryczny, -nie dostrzega rymów, -nie zna podstawowych terminów związanych z teatrem i dramatem, -nie dostrzega frazeologizmów, -jego wypowiedzi nie są

<p>akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym i z następstwem pauz.</p>	<p>-szczegółowo opisuje i charakteryzuje elementy świata przedstawionego, -wskazuje różnice między utworem literackim a jego wersją filmową, -tworzy prosty komiks, -potrafi wyjaśnić większość frazeologizmów związanych z Biblią, mitologią i życiem codziennym, -zna i wyjaśnia pojęcia związane z teatrem (foyer, inspicjent, rekwizyt, scenariusz), -wyjaśnia czym jest tekst główny i poboczny, akt, scena w dramacie, -zna podstawowe rodzaje filmu (animowany, fabularny i dokumentalny), -posługuje się ze zrozumieniem wybranymi terminami malarskimi (portret, pejzaż, fresk, grafika, martwa natura), - wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją.</p>	<p>rymy; -dostrzega powtarzalność np. układu zwrotek, liczby sylab w wersie, -klasyfikuje frazeologizmy związane z Biblią, mitologią i życiem codziennym, -zna pojęcia związane z budową dramatu: tekst główny i poboczny, akt, scena, - wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją.</p>	<p>temat, -zna pojęcia: podmiot liryczny, narracja 1- i 3-osobowa, punkt kulminacyjny, morał, - wyszukuje i nazywa rymy; -dostrzega powtarzalność np. układu zwrotek, liczby sylab w wersie, -dostrzega niektóre frazeologizmy związane z Biblią, mitologią i życiem codziennym, -dostrzega cechy charakterystyczne budowy dramatu, niektóre z nich nazywa, - wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem.</p>	<p>- dostrzega cechy charakterystyczne budowy dramatu, --wygłasza z pamięci fragment tekstu.</p>	<p>poprawne pod względem językowym i rzeczowym, -nie wygłasza z pamięci fragmentu tekstu, -nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.</p>
--	---	--	--	---	--

Nauka o języku

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">-posiada wszystkie umiejętności z zakresu nauki o języku przewidziane programem kl.V,-z powodzeniem podejmuje zadania językowe o podwyższonym stopniu trudności na sprawdzianach, przygotowaniach do konkursów,- dostrzega błędy językowe w mowie i piśmie i koryguje je,- pisze bezbłędnie dyktanda o podwyższonym stopniu trudności.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">-rozpoznaje i nazywa części mowy i części zdania poznane w kl. IV oraz : liczebnik, przyimek oraz części zdania: orzeczenie, podmiot (określa typ podmiotu i orzeczenia), przydawka, dopełnienie, okolicznik,-potrafi wyszukać liczebniki i określić ich rodzaj,-dokonuje stopniowania przymiotników i przysłówków,-rozdziela zdania pojedyncze i złożone oraz równoważniki zdania,-rozdziela związki wyrazowe w zdaniu,-rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe,-potrafi wskazać grupę podmiotu i orzeczenia,-potrafi określić intencję wypowiedzi,-podaje i wyjaśnia elementy aktu komunikacji,-zna podstawowe zasady akcentowania wyrazowego,- zna, wyjaśnia i stosuje zasady ortograficzne poznane w kl. V (pisownia nosówek i	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">-rozdziela części mowy i części zdania poznane w kl. IV. oraz :liczebnik, przyimek oraz części zdania: orzeczenie, podmiot (próbuje określać typ podmiotu i orzeczenia), przydawka, dopełnienie, okolicznik,-dokonuje stopniowania przymiotników i przysłówków,- potrafi wskazać grupę podmiotu i orzeczenia-określa formę gramatyczną czasowników, stosuje w zdaniu czasowniki w formie osobowej i niesobowej,-odróżnia związek główny od pobocznych,-rozdziela zdanie i równoważnik ,- zna pojęcie intencja wypowiedzi, akt komunikacji, akcent wyrazowy,-zna i stosuje zasady ortograficzne poznane w kl. V (pisownia nosówek i końcówek – em,-en, -om, -on, przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych, pisowni rozłącznej nie z różnymi częściami mowy).	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">-samodzielnie rozpoznaje poznane części mowy (jak w kl. IV) oraz : liczebnik, przyimek i określa ich podstawowe formy,-poprawnie łączy rzeczowniki z przymiotnikami i czasownikami w zależności od rodzaju gramatycznego,- próbuje dokonać stopniowania przymiotników i przysłówków,-wyodrębnia i nazywa podstawowe części zdania (podmiot i orzeczenie) ,-odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego i równoważnika zdania.-zna zasady ortograficzne poznane w kl. V (pisownia nosówek i końcówek – em,-en, -om, -on, przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych, pisowni rozłącznej nie z różnymi częściami mowy).	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">-rozpoznaje części mowy (jak w kl. IV) oraz liczebnik i próbuje określać ich podstawowe formy,-odmienia z pomocą nauczyciela czasowniki przez osoby, liczby, czasy, tryby,-odmienia z błędami rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki,-odróżnia z pomocą nauczyciela zdanie pojedyncze od złożonego i równoważnika zdania,- dostrzega podmiot, orzeczenie w zdaniu,-zna wybiórczo zasady ortograficzne poznane w kl. V (pisownia nosówek i końcówek – em,-en, -om, -on, przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych, pisowni rozłącznej nie z różnymi częściami mowy).	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">-nie rozpoznaje części mowy, mowy (jak w kl. IV) oraz liczebnika i nie potrafi określać ich podstawowych form,-nie potrafi odróżniać z pomocą nauczyciela zdania pojedynczego od złożonego i równoważnika zdania,- nie dostrzega podmiotu orzeczenia w zdaniu,-w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, nie zna podstawowych zasad ortograficznych.
---	--	---	---	--	---

	końcówek –em,-en, -om, -on, przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych, pisowni rozłącznej nie z różnymi częściami mowy).				
--	---	--	--	--	--

Tworzenie wypowiedzi

<p>Uczeń: -całkowicie poprawnie pod względem stylistyczno–językowym wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi. -jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia, -wzbogaca swoje prace pisemne o elementy dodatkowe, nawiązania do różnych tekstów kultury.</p>	<p>Uczeń: -buduje przewidziane programem wypowiedzi ustne i pisemne, uwzględniając właściwe dla tych form środki językowe , -doskonale potrafi posługiwać się poznanymi formami (plan, opowiadanie z dialogiem, kartka pocztowa, przepis, instrukcja, dziennik, list elektroniczny, opis (postaci, zwierzęcia, obrazu), zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie, sprawozdanie z wycieczki), -stosuje poprawnie trójdzielną kompozycję, -we własnym opowiadaniu wprowadza elementy</p>	<p>Uczeń: -buduje przewidziane programem wypowiedzi ustne i pisemne, uwzględniając właściwe dla tych form środki językowe , - potrafi posługiwać się poznanymi formami (plan, opowiadanie z dialogiem, kartka pocztowa, przepis, instrukcja, dziennik, list elektroniczny, opis (postaci, zwierzęcia, obrazu), zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie, sprawozdanie z wycieczki), -stosuje trójdzielną kompozycję, -poziom językowy i logiczny samodzielnych prac ucznia nie budzi większych zastrzeżeń.</p>	<p>Uczeń: w miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych (plan, opowiadanie z dialogiem, kartka pocztowa, przepis, instrukcja, dziennik, , opis (postaci, obrazu), zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie, sprawozdanie z wycieczki), - w pracach popełnia nieliczne błędy kompozycyjne i językowe, -stosuje trójdzielną kompozycję.</p>	<p>Uczeń: -posługuje się poznanymi formami wypowiedzi (plan, opowiadanie kartka pocztowa, przepis, instrukcja, dziennik, , opis (postaci, obrazu), zaproszenie, ogłoszenie, sprawozdanie z wycieczki),, korzystając z pomocy nauczyciela, -zna zasadę trójdzielnej kompozycji,</p>	<p>Uczeń: - nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela zredagować poznanych form wypowiedzi, jak plan, opowiadanie kartka pocztowa, przepis, instrukcja, dziennik, , opis (postaci, obrazu), zaproszenie, ogłoszenie, sprawozdanie z wycieczki), -wypowiedzi pisemne zawierają dużo błędów kompozycyjnych, językowych, ortograficznych.</p>
--	--	--	--	--	--

	<p>opisu, dialogu,</p> <p>-wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym.</p>				
Samokształcenie					
<p>Uczeń, opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. V (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym:</p> <p>-twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, aktywnie poszukując nowych źródeł wiedzy, świadomie korzysta z korelacji międzyprzedmiotowej treści nauczania.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-płynnie, z pełnym zrozumieniem czyta nowy tekst,</p> <p>–systematycznie samodzielnie pogłębia wiedzę poprzez wykonywanie dodatkowych zadań, pomocy dydaktycznych rozwijających bądź syntetyzujących wiedzę,</p> <p>–korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości i selekcjonuje je,</p> <p>–korzysta z zasobów biblioteki,,</p> <p>–korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego,</p> <p>-czyta lektury nadobowiązkowe.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach,</p> <p>- wykonuje wybrane zadania dodatkowe,</p> <p>–korzysta z zasobów bibliotecznych,</p> <p>–doskonali ciche i głośne czytanie,</p> <p>–doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-doskonali ciche i głośne czytanie,</p> <p>–w miarę swoich umiejętności korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach,</p> <p>–rozwija nawyki systematycznego uczenia się.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-korzysta z podanych informacji,</p> <p>-pracuje nad systematycznym uczeniem się,</p> <p>–doskonali technikę czytania.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-nie korzysta z podanych informacji,</p> <p>-nie pracuje nad systematycznym uczeniem się,</p> <p>– nie doskonali techniki czytania,</p> <p>- nie dostrzega potrzeby doskonalenia swoich umiejętności.</p>

KLASA 6

CELUJĄCY	BARDZO DOBRY	DOBRY	DOSTATECZNY	DOPUSZCZAJĄCY	NIEDOSTATECZNY
Kształcenie literackie i kulturowe:					
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -twórczo rozwiązuje problemy i zagadnienia z literatury, -samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, -prawidłowo ocenia i wartościuje problemy, zjawiska, dotyczące literatury, kultury oraz języka, -bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach literackich, recytatorskich, teatralnych w szkole i poza szkołą, -potrafi krytycznie ustosunkować się do literackiej, językowej i kulturalnej rzeczywistości, -całkowicie poprawnie pod względem stylistyczno– językowym wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zna cechy gatunkowe recenzji, reportażu, ballady, powieści historycznej, obyczajowej itd. i potrafi zaliczyć utwór do odpowiedniego gatunku, -samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu , zawarte w nim idee, -dogłębnie analizuje utwór liryczny; wyszukując środki stylistyczne, -orientuje się wybiórczo w biografiiach sławnych ludzi -posługuje się cytatami, przysłowiami, frazeologizmami w formach ustnych i pisemnych, -szczegółowo opisuje i charakteryzuje elementy świata przedstawionego, -rozumie pojęcia: fikcja literacka, wątek, fabuła, świat przedstawiony a świat rzeczywisty, -odróżnia język oficjalny od potocznego i język literacki od gwary, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -nazywa cechy gatunkowe ballady, powieści, recenzji, -odróżnia fantastykę od realizmu i fikcję od rzeczywistości, -sprawnie pracuje z lekturą; potrafi omówić elementy świata przedstawionego i poprzeć swoją wypowiedź cytatem, -poprawnie analizuje i interpretuje utwór poetycki; -wyszukuje i prawidłowo nazywa środki stylistyczne, -gromadzi słownictwo na dany temat, -zna rodzaje literackie i odpowiednio klasyfikuje dane utwory, -potrafi posługiwać się słownikami. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wskazuje elementy świata przedstawionego i krótko je omawia, -odszukuje w tekście odpowiedzi na postawione pytania , -czyta łatwe teksty literackie ze zrozumieniem ich sensu i opisanych uczuć, -formułuje pytania i odpowiedzi w związku z różnymi sytuacjami komunikacyjnymi, -zna pojęcia: ballada, powieść, recenzja i potrafi prawidłowo nazwać dane teksty literatury, -w utworze lirycznym wskazuje środki stylistyczne , przy niewielkiej pomocy nauczyciela. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -technika głośnego i cichego czytania pozwala mu na rozumienie tekstu, -wyodrębnia elementy świata przedstawionego, -potrafi zanalizować utwór poetycki , korzystając z pomocy nauczyciela, -zna podstawowe pojęcia z zakresu teorii literatury. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie opanował podstawowych wiadomości z literatury, elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie VI, -jego technika głośnego i cichego czytania nie pozwala mu na rozumienie tekstu, -nie wyodrębnia elementy świata przedstawionego, -nie potrafi zanalizować utworu poetyckiego , korzystając z pomocy nauczyciela, -nie zna podstawowych pojęć z zakresu teorii literatury. -nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o

	-opisuje dzieło filmowe lub teatralne, dostrzegając ich walory estetyczne, -odróżnia teksty fabularne od informacyjnych,				elementarnym stopniu trudności.
--	---	--	--	--	---------------------------------

Kształcenie językowe

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> --twórczo rozwiązuje problemy i zagadnienia z gramatyki -prawidłowo ocenia i wartościuje problemy, zjawiska, dotyczące języka, - potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej rzeczywistości -opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VI (patrz: ocena bardzo dobra), -samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozpoznaje i nazywa części mowy oraz części zdania, -zna zasady pisowni „nie” z poszczególnymi częściami mowy, -potrafi określić typ podmiotu i orzeczenia, -rozpoznaje i buduje zdania współrzędnie i podrzędnie złożone, -rysuje wykresy zdań, -zna budowę słowotwórczą wyrazów, -potrafi wypisać wyrazy pokrewne, -poprawnie pisze niektóre przedrostki i zakończenia rzeczowników i przymiotników, rozdziela głoski, podaje zasady akcentowania wyrazów i zdań. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -prawidłowo nazywa części mowy i części zdania poznane w kl. VI. -poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki, -wyszukuje w tekście zaimki i je klasyfikuje , -rozdziela zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, -tworzy rodzinę wyrazów , -przeważnie poprawnie buduje wykresy zdań, -określa cechy głosek, -zna zasady akcentowania wyrazów i zdań. 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozpoznaje części mowy i określa ich formy, -wyodrębnia i nazywa podstawowe części zdania, -dzieli wypowiedzenia ze względu na cel wypowiedzi, -wśród zdań złożonych rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, -wpisuje zdanie w podany wykres lub tworzy go sam, -potrafi utworzyć wyrazy pochodne od wyrazu podstawowego, -określa podstawowe cechy głosek. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyodrębnia części zdania, przy niewielkiej pomocy nauczyciela, -rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, korzystając ze wskazówek nauczyciela, -potrafi połączyć zdania pojedyncze w zdania złożone za pomocą spójników, -wyróżnia wyrazy pokrewne z grupy przedstawionych wyrazów, -wyróżnia głoski a ich cechy określa z pomocą nauczyciela, 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słowotwórstwa, ortografii , - nie opanował minimum wiadomości przewidzianych na ocenę dopuszczającą, -nie wyodrębnia części zdania, przy niewielkiej pomocy nauczyciela, -nie rozpoznaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie, -nie potrafi połączyć zdań pojedynczych w zdania złożone za pomocą spójników, -nie wyróżnia wyrazów pokrewne z grupy przedstawionych wyrazów, -nie wyróżnia głosek.
---	--	--	---	---	--

Tworzenie wypowiedzi

<p>Uczeń: -opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VI (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym: -jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia -otrzymuje maksymalną liczbę punktów za prace pisemne -znajduje funkcjonalne zastosowanie swojej wiedzy językowej w tworzeniu wypowiedzi pisemnych i ustnych</p>	<p>Uczeń: -doskonale potrafi posługiwać się poznanymi formami (opowiadanie z dialogiem, notatka, reklama, telegram, list oficjalny, streszczenie, opis dzieła sztuki, przemówienie, recenzja), --buduje przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne), uwzględniając właściwe dla tych form środki językowe , -wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,</p>	<p>Uczeń: -buduje spójne i logiczne wypowiedzi na różnorodne tematy, -poprawnie wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi (opowiadanie z dialogiem, notatka, reklama, telegram, list oficjalny, streszczenie, opis dzieła sztuki, przemówienie, recenzja)</p>	<p>Uczeń: -w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii - w miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych (opowiadanie z dialogiem, notatka, reklama, telegram, list oficjalny, streszczenie, opis dzieła sztuki, przemówienie, recenzja), -jego wypowiedzi ustne i pisemne są z reguły poprawne.</p>	<p>Uczeń: -posługuje się poznanymi formami wypowiedzi, korzystając z pomocy nauczyciela, -daje dowody logicznego toku myślowego w swoich wypowiedziach, -względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych i pisemnych świadczy o rozumieniu analizowanego zagadnienia,</p>	<p>Uczeń: -jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym, -nie potrafi z pomocą nauczyciela zbudować wypowiedzi: opowiadanie z dialogiem, notatka, reklama, telegram, list oficjalny, streszczenie, opis dzieła sztuki, przemówienie, recenzja, -w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych i interpunkcyjnych,</p>
---	---	--	--	--	---

Samokształcenie					
<p>Uczeń, opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VI (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym:</p> <p>-twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, aktywnie poszukując nowych źródeł wiedzy,</p> <p>-prace pisemne wzbogaca o elementy dodatkowe, nawiązania do różnych tekstów kultury.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>–systematycznie samodzielnie pogłębia wiedzę poprzez wykonywanie dodatkowych zadań,</p> <p>–korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości i selekcjonuje je,</p> <p>–zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych,</p> <p>–korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach,</p> <p>–korzysta z zasobów bibliotecznych,</p> <p>–doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>–w miarę swoich umiejętności korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach,</p> <p>–rozwija nawyki systematycznego uczenia się.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-korzysta z podanych informacji,</p> <p>-pracuje nad systematycznym uczeniem się.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-nie korzysta z podanych informacji,</p> <p>-nie pracuje nad systematycznym uczeniem się,</p> <p>-nie dostrzega potrzeby doskonalenia swoich umiejętności.</p>

KLASA 7

CELUJĄCY	BARDZO DOBRY	DOBRY	DOSTATECZNY	DOPUSZCZAJĄCY	NIEDOSTATECZNY
Kształcenie literackie i kulturowe:					
<p>Otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VII (patrz: ocena</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-uczeń wykazuje szczegółową znajomość treści przeczytanych lektur,</p> <p>-zna cechy i budowę dramatu: akt, scena, tekst główny i</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wykazuje się znajomością treści lektur,</p> <p>-odczytuje tekst na poziomie przenośnym,</p> <p>-określa nadawcę i odbiorcę tekstu,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wykazuje się znajomością treści lektur,</p> <p>-rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wykazuje się ogólną znajomością treści lektur,</p> <p>-odczytuje tekst na poziomie dosłownym,</p> <p>-rozpoznaje w</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-nie opanował podstawowych wiadomości z literatury, elementarnych wiadomości z zakresu budowy i</p>

<p>bardzo dobra), a poza tym: - twórczo rozwiązuje problemy i zagadnienia z literatury - rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności, - prawidłowo ocenia i wartościuje problemy, zjawiska, dotyczące literatury, kultury oraz języka, - bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach literackich, recytatorskich, teatralnych w szkole i poza szkołą, - potrafi krytycznie ustosunkować się do literackiej, językowej i kulturowej rzeczywistości, - umie odnaleźć korelacje między czytaniem tekstem a współczesnością, - potrafi odwołać się do kontekstu</p>	<p>poboczny, monolog, dialog, - dokładnie omawia i interpretuje obraz/rzeźbę/fotografię odwołując się do kontekstów, - zna cechy i odmiany liryki oraz epiki, - definiuje i rozróżnia gatunki literackie: fraszka, pieśń, satyra, komedia, nowela, opowiadanie, - definiuje i rozróżnia gatunki publicystyczne: wywiad, potrafi omówić cechy świata przedstawionego, narratora, fabułę.</p>	<p>- wyjaśnia motywy postępowania bohaterów, ocenia ich zachowania - potrafi odnieść je do ogólnie przyjętych wzorców, - określa cechy gatunków literackich, - potrafi określić funkcje środków artystycznego przekazu – epitet, porównanie, przenośnia, onomatopeja, pytanie retoryczne, - rozpoznaje i wskazuje cechy gatunkowe psalmy, pieśni i hymnu, - posługuje się terminami realizm i fantastyka, adaptacja filmowa i adaptacja teatralna, - posługuje się terminami związanymi z dramatem, - analizuje treść symbolu występującego w malarstwie, - określa rolę aktora, scenografa i charakteryzatora, - próbuje omówić elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim, - nazywa elementy groteski w utworze, - uzasadnia własne zdanie za pomocą rzeczowych argumentów, - opisuje uczucia własne i bohaterów literackich, - redaguje opis, rozprawkę, charakterystykę, pamiętnik, recenzję, sprawozdanie, plany, instrukcję, zaproszenie, ogłoszenie, - w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele</p>	<p>odpowiedniego rodzaju, - rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, tren, ballada, epopeja, tragedia – i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich, - wskazuje elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, - rozpoznaje w tekście literackim: neologizm, eufemizm, inwokację, symbol, alegorię i określa ich funkcje, - zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje; - zna pojęcie ironii, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej funkcje, - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; - określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich, - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji, - wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze oraz potrzebne konteksty, np.</p>	<p>tekście najważniejsze informacje, - odróżnia rodzaje literackie, - rozpoznaje cechy gatunkowe noweli, powieści, opowiadania, pamiętnika, komedii, tragedii, trenu, - podejmuje próby uczestniczenia w dyskusji, - streszcza proste teksty, - podejmuje próby charakterystyki postaci, pisze list, sprawozdanie, prostą notatkę, streszczenie, zaproszenie, ogłoszenie i stara się by zapis wypowiedzi był estetyczny, - dostrzega różnicę między literaturą piękną a literaturą naukową.</p>	<p>analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie VII - nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.</p>
--	---	--	--	---	--

<p>historyczno-literackiego, - z łatwością omawia środki stylistyczne podając powód lub skutek ich zastosowania.</p>		<p>błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych, - bierze czynny udział w lekcji, wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.</p>	<p>biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, społeczny, - recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem, - wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego, - porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, - interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia), - dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa, - rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż, wywiad, artykuł, felieton i określa ich podstawowe cechy, - określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury, - znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.</p>		
--	--	--	--	--	--

Kształcenie językowe

<p>Uczeń opanował pełen zakres wiadomości określany</p>	<p>Uczeń: - potrafi omówić tworzenie i budowa słowotwórcza wyrazów,</p>	<p>Uczeń: - rozpoznaje zjawisko manipulacji i prowokacji językowej,</p>	<p>Uczeń - rozumie mechanizm upodobień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty</p>	<p>Uczeń: - rozpoznaje wyraz pochodny i podstawowy,</p>	<p>Uczeń : - nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji,</p>
---	---	---	--	---	--

<p>programem nauczania dla kl. VII (patrz: ocena bardzo dobra),</p> <p>--twórczo rozwiązuje problemy i zagadnienia z gramatyki</p> <p>-prawidłowo ocenia i wartościuje problemy, zjawiska, dotyczące języka,</p> <p>- potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej rzeczywistości</p> <p>-samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności</p> <p>-posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem,</p>	<p>-zna definicję i potrafi wskazać wyraz podstawowy i wyrazy pochodne,</p> <p>-bezbłędnie zapisuje kłopotliwe przyrostki i przedrostki w wyrazach złożonych,</p> <p>-nie popełnia błędów w zapisie wyrazów z <i>ą, ę, om, on, em, en,</i></p> <p>-poprawnie zapisuje przymiotniki złożone i rzeczowniki zakończone na -<i>i, -ii, -ij,</i></p> <p>-potrafi wyjaśnić upodobnienia i uproszczenia fonetyczne, akcentowanie sylab,</p> <p>-zna typy imiesłowów,</p> <p>-potrafi znaleźć w tekście imiesłowowy równoważnik zdania,</p> <p>-zna zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami,</p> <p>-zna i regularnie posługuje się zasadami cytowania cudzych tekstów,</p> <p>-poprawnie stosuje przecinek w wypowiedzeniu złożonym i wielokrotnie złożonym,</p> <p>-poprawnie posługuje się skrótami i skrótowcami,</p> <p>-potrafi omówić i wskazać w tekście wypowiedzenie wielokrotnie złożone i fragmenty mowy zależnej i niezależnej,</p> <p>-nie popełnia błędów w</p>	<p>-odróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, --prawidłowo używa różnych form rzeczowników, przymiotników i liczebników,</p> <p>-łączy wyrazy w zdaniu i zdania za pomocą spójnika,</p> <p>-określa funkcję wykrzyknika w wypowiedziach,</p> <p>-określa części mowy i ich formy w tekście,</p> <p>-sporządza wykres zdania pojedynczego określając części zdania,</p> <p>-odróżnia orzeczenie czasownikowe od imiennego,</p> <p>-zna rodzaje podmiotu i wskazuje je w tekście,</p> <p>-rozdziela rodzaje zdań,</p> <p>-zna podstawowe zasady ortograficzne,</p> <p>-wskazuje sposoby wzbogacania zasobu słownikowego języka.</p>	<p>dźwięczności w wygłosie; rozumie rozbieżności między mową a pismem,</p> <p>-rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy słotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słotwórczy i formant; określa rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie realne i słotwórcze znaczenie wyrazu, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń,</p> <p>-zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy,</p> <p>-rozpoznaje imiesłowowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie,</p> <p>-rozdziela wypowiedzenia wielokrotnie złożone,</p> <p>-odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie,</p> <p>-rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu,</p> <p>-dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaj słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy); rozpoznaje wyrazy rodzime i</p> <p>-rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, rodzaje nazw</p>	<p>-dostrzega zróżnicowanie słownictwa,</p> <p>-rozumie znaczenie homonimów,</p> <p>-rozumie pojęcie stylu: styl urzędowy, potoczny, artystyczny, publicystyczny,</p> <p>-rozdziela zdanie pojedyncze, złożone i równoważnik zdania,</p> <p>-zna podstawowe zasady ortograficzne,</p> <p>-poprawnie przytacza cudze wypowiedzi.</p>	<p>składni, słotwórstwa, ortografii ,</p> <p>- nie opanował minimum wiadomości przewidzianych na ocenę dopuszczającą</p>
---	--	--	--	---	--

	<p>zapisie bezosobowych form czasownika zakończonych na -no i -to, -potrafi zdefiniować i podać przykłady czasowników dokonanych i niedokonanych, -wie czym jest strona bierna i czynna czasownika, -umie wskazać w tekście zdania złożone.</p>		<p>miejscowych, używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców, -zna sposoby wzbogacania słownictwa, -rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny, -rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach, -rozdziela normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich, -rozumie, na czym polega błąd językowy, -wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, -poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne, -wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych, -zna zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.</p>		
--	---	--	---	--	--

Tworzenie wypowiedzi

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VII (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym: -jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia, a temat na który uczeń się wypowiada jest wyczerpująco przez niego zrealizowany -całkowicie poprawnie pod względem stylistyczno-językowym wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi, -podejmuje dyskusje, w której używa logicznych i zgodnych z rzeczywistością sądów, -w swoich wypowiedziach odwołuje się do poznanych wcześniej tekstów, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -potrafi bezbłędnie napisać charakterystykę, -z łatwością komponuje i redaguje tekst, zna i stosuje różne rodzaje opisów – sztuki, przeżyć, sytuacji, -tworzy wywiad i rozprawkę całkowicie poprawnie pod względem stylistycznym, językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym, -redaguje scenariusz filmowy na podstawie fragmentów książki oraz własnych pomysłów, -steruje dyskusją wykorzystując sposoby jej prowadzenia, -tworzy prezentacje wykorzystując wypowiedź argumentacyjną. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -potrafi napisać charakterystykę, -komponuje i redaguje tekst, zna i stosuje różne rodzaje opisów – sztuki, przeżyć, sytuacji, -wie jak stworzyć wywiad i rozprawkę, -redaguje scenariusz filmowy na podstawie fragmentów książki, -chętnie uczestniczy w dyskusji, -tworzy prezentacje. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę, -gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej -tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych), -wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych, -odróżnia przykład od argumentu, -przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego, -zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie, -tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, -wykonuje przekształcenia na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -korzystając ze wskazówek nauczyciela tworzy recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, -streszcza tekst, -formułuje pytania do tekstu, -czyta głośno i mówi z pamięci fragmenty tekstu, -z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedź odpowiednią dla danej formy gatunkowej, -podejmuje próby argumentacji przy tworzeniu tekstów argumentacyjnych, -wyraża własne zdanie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym, -w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych i interpunkcyjnych, -nie potrafi, nawet przy pomocy nauczyciela, zredagować prostych form wypowiedzi,
--	--	---	---	---	---

			tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje, -formułuje pytania do tekstu, -dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów.		
Samokształcenie					
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VII (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym: -twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, aktywnie poszukując nowych źródeł wiedzy, -prace pisemne wzbogaca o elementy dodatkowe, nawiązania do różnych tekstów kultury. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> –systematycznie samodzielnie pogłębia wiedzę poprzez wykonywanie dodatkowych zadań, –korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości i selekcjonuje je, -samodzielnie prowadzi zajęcia - przygotowanie prezentacji na zadany temat (przedstawienie rezultatów swojej pracy, krytyczna ocena zdobywanych informacji i wyrażanie opinii na podejmowany temat, wskazanie źródeł wykorzystanych informacji), -uczeń jest przewodniczącym zespołu projektowego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -uczestniczy w projektach edukacyjnych, -rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, -pogłębia wiedzę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji, -rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, -uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie, -uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych), -pogłębia swoją wiedzę przedmiotową i uczestniczy w wykładach publicznych, konkursach itp., -rozwija umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy, -rozwija nawyki systematycznego uczenia się, -rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -korzysta z informacji, -uczestniczy w projektach edukacyjnych, -pracuje nad systematycznym uczeniem się, -w miarę swoich możliwości i zainteresowań uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim mieście. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -nie korzysta z podanych informacji, -nie pracuje nad systematycznym uczeniem się, - nie dostrzega potrzeby doskonalenia swoich umiejętności.

KLASA 8

CELUJĄCY	BARDZO DOBRY	DOBRY	DOSTATECZNY	DOPUSZCZAJĄCY	NIEDOSTATECZNY
Kształcenie literackie i kulturowe					
<p>Otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VIII (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> o samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory; o wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów; o biegle posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich; o objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi; • poddaje ocenie utwory ze względu na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych; • poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; • wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich; • poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach; • posługuje się najważniejszą terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; • rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: <i>neologizm, symbol, alegorię, ironię</i>), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów; • określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach; • stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków; • wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać; • wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór; • zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do <i>epiki, liryki</i> lub <i>dramatu</i>; • zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: <i>fraszka, sonet, pieśń, hymn, satyra, tragedia, powieść historyczna</i>), odróżnia je od rodzajów literackich; • wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych; • zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; • wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem; • wymienia elementy warstwy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie opanował podstawowych wiadomości z literatury, elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie VIII -nie potrafi określić do jakiego rodzaju literackiego należy czytany utwór literacki -nie zna podstawowych pojęć związanych z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi -nie zna gatunków literackich -nie zna środków poetyckiego obrazowania -nie potrafi czytać ze zrozumieniem tekstów publicystycznych i popularnonaukowych, -nie czyta większość

<p>ich wartość estetyczną;</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów; twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury • porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury; • samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną; • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy; • wyjaśnia różnice między literaturą piękną, popularnonaukową, publicystyką; • biegle wskazuje w tekstach cechy reportażu, felietonu; samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, nazywa 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury; • funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, • funkcjonalnie i celowo wykorzystuje zgromadzone informacje; • określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki; • określa cechy gatunków dziennikarskich (<i>reportaż, felieton</i>); analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich, -czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami. 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach; • posługuje się najważniejszą terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; • rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: neologizm, symbol, alegorię, ironię), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów; • określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór; • odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • czyta wszystkie 	<p>utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury;</p> <ul style="list-style-type: none"> • komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury; • wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; • klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; • rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: <i>reportaż i felieton</i>); • znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych , • czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść. 	<p>przedstawieniowej dzieła sztuki;</p> <p>wyszukuje w tekście wskazane informacje</p> <ul style="list-style-type: none"> • stara się porządkować zgromadzony materiał; • czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych; rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako <i>reportaż</i>; zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, <p>-czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść.</p>	<p>wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i nie zna ich treści.</p>
--	--	--	---	---	--

<p>sposób nawiązania</p> <p>-chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych.</p>		<p>wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę.</p>			
---	--	--	--	--	--

Kształcenie językowe

<p>Uczeń:</p> <p>-opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VIII (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się; • formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy; • świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; • wykorzystuje funkcjonalnie mowę zależną i niezależną dla osiągnięcia w wypowiedzi pożądanego efektu; • bogaci swoje słownictwo oraz poddaje refleksji rozwój i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych; • formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym; • rozróżnia i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; • poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną, • wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa; • funkcjonalnie korzysta ze słowników; • różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego; • nazywa rodzaje nazw osobowych i miejscowych, używa ich poprawnych form; • nazywa rodzaje stylów użytkowych, poprawnie używa ich w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • -rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji; • stosuje normę wzorcową i użytkową; • rozpoznaje i tworzy różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; • przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu; • rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe; • zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich; • odróżnia treść i zakres wyrazu; • używa poprawnych form nazw osobowych i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się; • stara się stosować normę wzorcową i użytkową; • tworzy poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną; • rozpoznaje różnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe; • wzbogaca swoje słownictwo; • ma świadomość treści i zakresu używanych wyrazów; • stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; • wyjaśnia znaczenie homonimów; • zauważa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • - komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny; • dostosowuje język, którego używa, do sytuacji; • rozpoznaje i tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • odróżnia mowę niezależną od zależnej; • zauważa różnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje słownictwo gwarowe, środowiskowe; • stara się wzbogacać swoje słownictwo, wyjaśnia znaczenie wyrazów; • rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, używa ich; • podaje przykłady homonimów; • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, • stosuje podstawowe zasady etykiety 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie komunikuje się skutecznie z innymi w sposób werbalny i niewerbalny; • nie dostosowuje języka, którego używa, do sytuacji; • nie rozpoznaje i niepoprawnie tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • nie odróżnia mowy niezależnej od zależnej; • nie zauważa różnicowanie słownictwa języka polskiego, • nie stara się wzbogacać swojego słownictwa, • nie rozpoznaje nazw osobowych i miejscowych, używa ich nieprawidłowo; • nie potrafi podać przykładów homonimów; • nie potrafi dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, • niewystarczająco
---	---	---	---	--	--

<p>zróżnicowanie języka polskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • biegle używa różnych rodzajów nazw osobowych i miejscowych; • biegle używa użytkowych stylów wypowiedzi; • doskonalą własny styl wypowiedzi, mając świadomość cech dobrego stylu; • wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach; zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty . 	<p>wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zasady etykiety językowej, • pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty. 	<p>miejscowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa homonimów; • rozpoznaje i nazywa różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, • świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy. 	<p>zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady etykiety językowej, • pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej. 	<p>językowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym . 	<p>stosuje podstawowe zasady etykiety językowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • popełnia błędy zakłócających komunikację językową, pisze niepoprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym .
---	---	--	---	---	--

Tworzenie wypowiedzi

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się, realizując zamierzony cel; • wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne; • samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; • funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę; • samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne; • gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia wypowiedzi, tworzy poprawnie plan wypowiedzi; • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednią dla danej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi; • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, starając się zachować wyznaczniki gatunku; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się ustnie na podany temat; • stara się używać prostych środków retorycznych; • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; • pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbyt krótko wypowiada się ustnie , odbiega od tematu, • nie używa środków retorycznych; • błędnie redaguje plan wypowiedzi; • nie potrafi napisać według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznanych form wypowiedzi, w tym: rozprawki, podania, życiorysu, CV, listu motywacyjnego;
--	--	--	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe; • twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy; • formułuje tezę i hipotezę, dostosowuje je do przyjętej formy rozprawki; • wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny i wnikliwy; • podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony; • samodzielnie formułuje wnioski; • rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji; • twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu artystycznego; • formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze; -recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem 	<p>wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; • stosuje rytm akapitowy; • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę; • swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów; • podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty; • podsumowuje rozważania; • rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); • formułuje pytania 	<p>formy kompozycję;</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje akapity jako spójne całości myślowe; • formułuje tezę i hipotezę; • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów; • przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego; • podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty; • formułuje wnioski wynikające z argumentacji; • rozpoznaje w różnych tekstach użyte środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); formułuje pytania związane z przerośniami znaczeniami utworu; <p>-głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; • formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza; • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji; • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; • podaje przykłady ilustrujące argumenty; • formułuje proste wnioski; • rozpoznaje w różnych tekstach podstawowe środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje) • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, • głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje akapity; • formułuje prostą tezę; • wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić; • przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia; • stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; • z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania; • rozpoznaje w różnych tekstach niektóre środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza); • formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu; głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • niekonsekwentnie stosuje akapity; • nie formułuje tezy; • nie wyraża własnego zdanie lub nie uzasadnia go, • nie przedstawia rzeczowych argumentów w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia; • nie podejmuje prób wnioskowania; • nie rozpoznaje w różnych tekstach środków perswazji i manipulacji; • nie zna podstawowych zasad etyki wypowiedzi; • podejmuje nieudolne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza); • nie formułuje pytań dotyczących warstwy przedstawieniowej utworu; -nie recytuje tekstów.
---	---	---	--	--	--

różnorodnych środków głosowych.	problemowe dotyczące wszystkich składników utworu; <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zaciekawić słuchacza. 				
---------------------------------	---	--	--	--	--

Samokształcenie

Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł; • ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji; • z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych; • aktywnie, z sukcesami bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp. • występuje w roli lidera grupy; • aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym regionu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; • rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii; • bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.; • aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną; • rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania; • stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie; • aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej; • uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; • uczy się systematycznie; • uczestniczy w projektach edukacyjnych; • podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału; • rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie; • uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela; • rozwija nawyk systematycznego uczenia się; • uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych; • uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • korzysta z innych źródeł informacji nie podając źródeł, dokonując plagiatu, • nie rozwija nawyku systematycznego uczenia się; • nie uczestniczy w pracy grupowej, nie współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych; • niechętnie uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym.
--	--	--	---	--	---

V. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych ocen śródrocznych i rocznych z zajęć edukacyjnych

1. Ocena celująca – otrzymuje ją uczeń, który:

- Posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania j. polskiego w danej klasie.
- Osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.
- Samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia.
- Aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych.
- Rozwiązuje samodzielnie zadania problemowe o podwyższonym stopniu trudności.
- Potrafi stosować wiadomości w nowych i nietypowych sytuacjach.
- Wykazuje się inwencją twórczą.
- Jest czytany (czyta nie tylko lektury).

2. Ocena bardzo dobra – otrzymuje ją uczeń, który:

- Pracował systematycznie z zaangażowaniem na każdej lekcji i w domu.
- W pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania j. polskiego w danej klasie.
- Wykazał się wiedzą i umiejętnościami na poziomie ponadpodstawowym, o znacznym stopniu trudności.
- Wykorzystuje różne źródła informacji oraz wiedzę z różnych dziedzin nauki.
- Uczeń jest aktywny na lekcji, systematycznie odrabia prace domowe.

3. Ocena dobra – otrzymuje ją uczeń, który:

- Opanował umiejętności umiarkowanie trudne, ale i niezbędne w dalszej nauce.
- Poprawnie stosuje opanowane wiadomości do rozwiązywania typowych zdań lub problemów.
- Samodzielnie wykonuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne.
- Stara się aktywnie uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych.
- Systematycznie wykonuje zadania domowe.

4. Ocena dostateczna – otrzymuje ją uczeń, który:

- Opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania j. polskiego w danej klasie.
- Potrafi stosować wiadomości do rozwiązywania prostych zadań.
- Niesystematycznie jest przygotowany do zajęć lekcyjnych.
- Nie zawsze bierze aktywny udział w lekcji.
- Nie zawsze ma wykonaną pracę domową.
- Nadrabia zaległości.

5. Ocena dopuszczająca – otrzymuje uczeń, który:

- Ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia.
- Rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności z pomocą nauczyciela.
- Niesystematycznie jest przygotowany do zajęć lekcyjnych.
- Nie zawsze odrabia prace domowe.
- Nie rozumie uogólnień i nie umie śledzić podstawowych rozumowań.
- Stara się zdobyć podstawową wiedzę i korzysta z oferowanych form pomocy.

6. Ocena niedostateczna - otrzymuje ją uczeń, który:

- Nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania j. polskiego w danej klasie, a braki w wiadomościach i umiejętnościach nie pozwalają mu na dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu.
- Nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych lub praktycznych o niewielkim stopniu trudności nawet z dużą pomocą nauczyciela.
- Nie rozumie podstawowych treści programowych z przedmiotu.
- Nie wykazuje zainteresowania i aktywności na lekcji.
- Nie odrabia prac domowych i nie przygotowuje się do lekcji.
- Ma lekceważący stosunek do przedmiotu i brak chęci do nauki.
- Nie wykazuje chęci poprawiania ocen.